

Hrvatska Kostajnica

Samostan sv. Ante

U ovom gradiæu na lijevoj obali Une podno brda zvanog Djed boravili su franjevci i u predtursko doba, i to veæ od sredine 14. stoljeæa. Pokroviteljstvo nad njima imali su gospodari grada, u 15. stoljeæu Frankopani, a u 16. stoljeæu Zrinski, sve dok 1556. grad nisu osvojili Turci.

-

1690. franjevci se vraæaju u Kostajnicu. Nakon što je kršæanska vojska oslobodila 1688. grad, ban Nikola Erdody omoguæio je fra Pacifiku Dolovšæaku podiæi drevni samostan i drevnu crkvu sv. Antuna. Franjevci su uspostavili ųupu u Kostajnici te u susjednim mjestima Zrinu i Sunji. Kostajniæku ųupu preuzeo je 1706. biskup Martin Brajkoviæ i predao svjetvnom kleru.

-

1694. 20. svibnja, ubijen je kao muæenik kršæanske vjere od Turaka fra Ladislav Horvat; turska vojska ga je smaknula na drugoj obali Une.

-

1720. podigli su na ruševinama srednjovjekovnog samostana franjevci kapelu sv. Ane; u nju su smjestili oltar sv. Franje da ne padne u zaborav njihovo negdašnje boravište.

-

1726. poèinje priprava za gradnju zidane crkve; od 1729. do 1735. gradnju vodi fra Dionizije Bizanèiæ uz pomoæ bana Ivana Palffy. Radove 1746. završava fra Bernardo Lackoviæ.

-

1751. poèinje gradnja novog samostana, i to dijela koji se naslanja na sakristiju crkve.

-

1753. postavljeni su u crkvi oltari sv. Antuna, sv. Barbare i sv. Franje; te oltare kao i propovjedaonicu 1764. pozlatili su i mramorizirali franjevaæki slikari Lazar Cvek i Luka Auleidner.

-

1764. poèinje gradnja crkvenog tornja; završio ga je 1779. fra Venancije Turek.

-

1765. fra Anæeo Novosel vodi bratovštinu škapulara, a veæ ranije djeluje Bratovština franjevaækog pojasa.

-

1779. franjevci su uèitelji na tzv. normalnoj školi; prvi puta se još 1742. spominje fra Baltazar Vrbanèiæ kao uèitelj; laiæki uèitelji preuzimaju 1793. uèiteljsku sluųbu, ali je od 1789. do 1873. škola imala svoje uèionice u samostanu.

-

1790. su drųavne vlasti dokinule samostan, ali odluka nije provedena; opozvana je tek 1801.

-

1794. vodili su kostajniæki franjevci ųupe u Hrastovici, Krapju i Lonji, a kao kapelani djelovali u Sunji, Kalniku, Mariji Gorici i u Lipovljanima. Poslije 1804. vraæaju se u samostan.

-

1797. nabavljene su sadašnje orgulje; djelo su Antuna Scholza.

-

1885. predao je banjaluæki biskup fra Marijan Markoviæ samostanu vodstvo ųupe u Bosanskoj

Kostajnici. U filijali Dobrljin 1933. podignuta je crkva svjetovnom kleru.

sv. Križa. God. 1972. tu je župu biskup povjerio

-

1890. zvonik crkve se obnavlja uz pomoć Gradskog poglavarstva nakon što je oštećen uslijed pogodka groma.

-

Tijekom II. svjetskog rata zvonik je bio meta bombardiranja vojske stare Jugoslavije iz Bosne kao i meta savezničkog bombardiranja; obnovljen je tek početkom pedesetih godina.

-

1991. nakon okupacije Hrvatske Kostajnice Srbi pljačkaju i pale samostan i crkvu te miniraju zvonik.

-

Od 1995. građani Hrvatske Kostajnice u organizaciji Poglavarstva grada te uz pomoć dobrih ljudi iz različitih udruga grada Zagreba čiste ruševine samostana i crkve.

-

1996. franjevci peruzimaju župu sv. Nikole Biskupa. Započinje obnova crkve i samostana.

-

Od 1996. do 1998. mise se održavaju u privremenom župnom uredu u kući Marakovića.

-

1998. Gradsko vijeće Grada Hrvatska Kostajnica proglašava 13. lipanj, blagdan sv. Antuna Padovanskog, za Dan Grada

-

1998. Gradsko poglavarstvo darovalo je samostanu srebrni križ.

-

1999. Gradsko vijeće zbog osobitih zasluga u povratku života i duhovnoj obnovi Grada u povodu Dana Grada dodijelilo je fra Antunu Hajmilleru najvišeg gradsko priznanje "Povelju Grada".

-

13. lipnja 2000. sv. misu u povodu blagdana sv. Antuna i Dana Grada predvodio je nadbiskup zagrebački Josip Bozanić.

-

20. srpnja 2000. posvećeno je novo zvono.

Današnji djelokrug samostana u Kostajnici uključuje naviještanje i dijeljenje sakramenata u samostanskoj crkvi, pastoralnu pomoć obližnjim župama i čuvanje kulturne ostavštine koja je nastala djelovanjem crkve i samostana.